

Datum: 18.08. 2022.

Broj: 02-06-1047

TI BIH TRAŽI POKRETANJE NADZORA U ZAVODU PAZARIĆ: NEPRIHVATLJIVO ZASTRAŠIVANJE OSOBA KOJE UKAZUJU NA ZLOSTAVLJANJE ŠTIĆENIKA

Banja Luka, 18. avgust 2023. godine – Transparency International u Bosni i Hercegovini (TI BiH) uputio je dopis Ministarstvu rada i socijalne politike Federacije BiH i zatražio provođenje vanrednog stručnog nadzora u Zavodu za zbrinjavanje mentalno invalidne djece i omladine Pazarić nakon objave video snimka zlostavlja šticećenika ove ustanove koji je proteklih dana potresao cjelokupnu javnost.

TI BiH takođe poziva resorno Ministarstvo da usvoji neophodne pravilnike koji bi uredili stanje u ovoj oblasti, jer iako je Zakon o ustanovama socijalne zaštite FBiH stupio na snagu 20.08.2022.g., i njime je predviđeno da će ovi pravilnici biti usvojeni u roku od šest mjeseci, u Službenim novinama FBiH ni nakon godinu dana nisu objavljeni pravilnici kojima se utvrđuju minimalni standardi koje moraju ispunjavati ove ustanove u pogledu prostora, opreme i kadra za pružanje usluge kao i propisi kojima se uređuje način provođenja stručnog nadzora.

Takođe, TI BiH upozorava da je neprihvatljivo zastrašivanje osoba koje su ukazale na nasilje prema šticećenima u Zavodu te objavile video zapis koji je alarmirao institucije da reaguju. Zato je posebno je sporna izjava ministra za rad i socijalnu politiku Federacije BiH u kojoj se prijeti krivičnim prijavama kako počinocima ovog djela tako i radnicima koji su sve snimali, te “kako je žalosno to što nemaju hrabrosti da sve iznesu u javnost i kriju se iza anonimnih prijava”.

Važno je istaći da je Federacija BiH jedini nivo vlasti u BiH koji još nema Zakon o zaštiti prijavilaca korupcije zbog čega lica koja ukazuju na krivična djela unutar institucija nemaju odgovarajuću zaštitu i mogu da trpe posljedice. TI BiH je, stoga, osim na potrebu provođenja nadzora upozorio nadležnog ministra da je umjesto progona, neophodno zaštititi one koji ukazuju na nepravilnosti, posebno ukoliko je snimanje vršeno s ciljem da se upozori na zlostavljanje šticećenika i spriječi zlostavljanje u budućnosti. U takvoj situaciji ovakve reakcije nadležnih mogu dugoročno zastrašiti sve zaposlene u institucijama koji ubuduće namjeravaju ukazivati na krivična djela.

Osim toga, treba podsjetiti na praksu Evropskog suda za ljudska prava prema kojoj, ukoliko je neovlašteno snimanje vršeno u svrhu javnog interesa, pojedinci koji na taj način ukazuju na štetne radnje ne smiju snositi posljedice.

Zbog svega, TI BiH još jednom poziva vlast na nivou Federacije BiH da osigura da se što prije usvoji Zakon o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju, a kojim bi se ubuduće štitili uzbunjivači u ovakvim situacijama.